

Õiguskantsleri Kantselei

Rassi Külaselts
rassikylaselts@gmail.com

Teie 02.02.2025 nr

Meie 11.02.2025 nr 14-1/250253/2500961

Lugupeetud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole murega, et Maa- ja Ruumiamet on pannud enampakkumisele tuuleenergia arendamispotentsiaaliga riigimaad Türi ja Põhja-Sakala valdades. Palusite riiklike arendusotsuste tegemist kooskõlas mh üldplaneeringuga ja kehtivate õigusaktidega ning hoonestusõiguse oksjonite tühistamist.

Enampakkumise korraldamine ja hoonestusõiguse omandamine ei tähenda veel tuulepargi rajamist. Sobivatel aladel tuleb enne läbida planeerimis- ja loamenetlus või menetlused alles algatada.

Tuuleparkide planeerimisel ja ehitamisel tuleb lähtuda kehtivatest õigusaktidest (planeerimisseadus, keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus, ehitusseadustik jms). Planeeringumenetluses on planeeringu koostamise korraldaja (nt kohalik omavalitsus) ülesanne [planeerimisseaduse](#) (PlanS) järgi hinnata planeeringu elluviimisega kaasnevaid asjakohaseid majanduslike, kultuuriliste, sotsiaalsete ja looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid (§ 4 lg 2 p 5). Mõjusid on vaja hinnata selleks, et luua eeldused ühiskonnaliikmete vajadusi ja huve arvestava, demokraatliku, pikaajalise, tasakaalustatud ruumilise arengu, maakasutuse, kvaliteetse, sh tervist ja turvalisust toetava elukeskkonna kujunemiseks (§ 1 lg 1).

Olulise ruumilise mõjuga ehitise (näiteks tuulepark), mille asukoht ei ole üldplaneeringus määratud, rajamiseks saab koostada kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu. Tuuleparki kavandav kohaliku omavalitsuse eriplaneering võib põhjendatud juhul sisaldada ka kehtestatud üldplaneeringu muutmise ettepanekut (PlanS § 95 jj).

Planeerimismenetlus on avalik ja igapähele on õigus osaleda planeerimismenetluses. Samuti on igapähele õigus tasuta saada asjakohast teavet planeerimismenetluse ja planeeringu kohta (vt PlanS § 9). Planeeringu koostamisse tuleb kaasata isikud, kelle õigusi võib planeering puudutada, ja isikud, kes on avaldanud soovi olla kaasatud. Nii eriplaneeringu kui keskkonnamõju strateegilise hindamise menetlus tehakse avatud menetlusena. Avatud menetlus tähendab, et kõigil isikutel on võimalik esitada ettepanekuid, avaldada arvamust ning osaleda avalikel aruteludel (vt PlanS § 00 jj).

Planeerimisseaduse kohaselt peab planeerimisalase tegevuse korraldaja tasakaalustama erinevaid huve, sealhulgas avalikke huve ja väärtuseid ning kaaluma neid vastavalt planeerimise põhimõtetele ja planeeringu eesmärkidele ning lõimima need planeeringulahendusse (PlanS § 10). Kõikide planeeritava alaga seotud huvide väljaselgitamine ning nende avatud ja õiglane kaalumine on planeerimismenetluse tuum. Kohalikul omavalitsusel ei ole võimalik ennast sellest kohustusest

vabastada. Seega planeeringumenetluses saab ja tuleb käsitleda kõiki asjakohaseid aspekte, välja tuleb selgitada kavandatava ehitise mõjud, neid mõjusid hinnata ning planeeringus arvestada. Tuuleparki saab ehitada üksnes siis, kui kõiki selle mõjusid on kohaselt hinnatud ning negatiivsete mõjude vähendamiseks või vältimiseks rakendatakse abinõusid.

Igal isikul on õigus kohaliku omavalitsuse eriplaneeringu kehtestamise otsuse vaidlustamiseks pöörduda halduskohtusse 30 päeva jooksul arvates päevast, millal isik sai teada või pidi teada saama planeeringu kehtestamisest, kui ta leiab, et otsus on vastuolus avaliku huviga või kui otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi (PlanS § 123).

Soovitame teil aktiivselt osaleda Türi ja Põhja-Sakala valla tuuleparkide eriplaneeringute menetluses. Kohalik omavalitsus peab esitatud ettepanekuid kaaluma ja arvesse võtma või põhjendatult arvestamata jätma. Vajaduse korral tuleb oma õiguste kaitseks pöörduda halduskohtusse. Oma õigusi saate kaitsta ka ehitusloa ning kasutusloa menetluses.

Õiguskantsleri pädevuses ei ole teha üldist järelevalvet riigimaade oksjonite üle.

Loodame, et Teile on nendest selgitustest abi.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Kristel Lekko
õigusteenistuse juhataja-õiguskantsleri nõunik
õiguskantsleri volitusel

Jaanus Kirikmäe 6938403
Jaanus.Kirikmae@oiguskantsler.ee